

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМЕНІ Б.Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНІМВ ім. Б.Д. Гаврилишина

Ірина ІВАЩУК
Ірина ІВАЩУК
31 вересня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
31 вересня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

**з дисципліни «Культура мовлення в англomовному,
німецькомовному та українськомовному соціумах»**

ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
спеціалізація

– бакалавр
– 03 Гуманітарні науки
– 035 Філологія
– 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

освітньо-професійна програма

– «Бізнес-комунікації та переклад»

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс, група	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг, КПЗ	СРС	Всього	Іспит	Залік
Денна	II	3	14	14	2	4	56	90	3	

Тернопіль – ЗУНУ, 2023

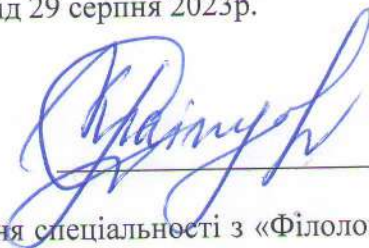
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15.06.2022 р.).

Робочу програму склала професор кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, д. пед. наук, проф. Ольга ЦАРИК

Підготовку фахівців здійснює професор кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, д. пед. наук, проф. Ольга ЦАРИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол № 1 від 29 серпня 2023р.

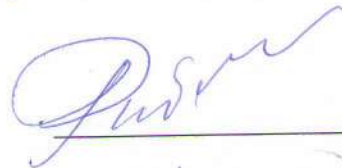
Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, канд. філол. наук, доц.

Людмила КРАЙНЯК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності з «Філологія», протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності, кандидат філологічних наук, доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант освітньо-професійної програми, кандидат філологічних наук, доцент

Наталія РИБИНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах»

1. Опис дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах»

Дисципліна – «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах»	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова дисципліна циклу навчальної дисципліни Мова навчання – українська, англійська, німецька
Кількість залікових модулів: 4	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки: 2 Семестр: 3
Кількість змістових модулів: 3	Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Лекції: 14 Практичні заняття: 14 год.
Загальна кількість годин денна форма навчання: 90	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: 56 год. Тренінг, КПЗ: 4 год. Індивідуальна робота: 2 год.
Тижневих годин: 6,4 год, з них аудиторних – 2 год.		Вид підсумкового контролю: екзамен

Дисципліна «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах» ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови, закладає основи норм загальної та мовної культури в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах, з перспективою використання здобутих знань у професійній діяльності, продовжує формувати мовну компетенцію, комунікативні навички майбутніх перекладачів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основи сучасного професійного мовлення, фахова термінологія, правила укладання фахової документації, культура наукової та професійної української мови, формування навичок і вмій з актуальних видів професійної мовленнєвої діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: інтегрується з дисциплінами українознавчого спрямування та з іншими дисциплінами на рівні використання фахової нормативної лексики (фахової термінології).

2. Мета і завдання вивчення дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та українomовному соціумах» є продовження формування мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей української, англійської та німецької мов.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та українomовному соціумах» є:

-засвоєння основоположних понять з курсу «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та українomовному соціумах»;

-оволодіння основами культури мовлення в англomовному, німецькомовному та українomовному соціумах;

-усвідомити сутність культури мовлення;

-виробити навички не лише правильного, а й майстерного вживання мовних засобів відповідно до конкретної комунікативно-фахової ситуації;

-вміти виявляти і коректно виправляти помилки, які збіднюють і спотворюють мову в поданих проблемних мовленнєвих ситуаціях.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результат навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

СК 14. Здатність обирати необхідну перекладацьку стратегію в залежності від комунікативної ситуації, здатність до здійснення адекватного усного (послідовного та синхронного) і письмового перекладів.

СК 15. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах ділової комунікації (конференції, круглі столи, перемовини, перекладацькі практики, тощо) в галузі філології, професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, перекладознавства, прикладної лінгвістики, тощо.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

«Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та українomовному соціумах» як навчальна дисципліна ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

2.5. Результати навчання дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та українськомовному соціумах»:

PH 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

PH 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

PH 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

PH 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

3. Програма навчальної дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та українськомовному соціумах» (2-ий рік підготовки)

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Мова і мовлення. Культура мовлення та її основні комунікативні ознаки.

Пояснення термінів «мова» і «мовлення». Визначення культури мовлення та її важливості в сучасному суспільстві. Комунікативні ознаки культури мовлення. Пояснення основних комунікативних ознак культури мовлення, таких як ввічливість, належна артикуляція, дотримання норм граматики та правопису, належна інтонація тощо. Порівняння комунікативних ознак культури мовлення в англomовному, німецькомовному та українськомовному соціумах. Вплив культури мовлення на міжкультурну комунікацію. Розгляд важливості культури мовлення в міжкультурному спілкуванні.

Виявлення різниці у комунікативних нормах і стилістиці мовлення в різних культурах.

Тема 2. Культура усного спілкування: загальні вимоги та жанрово-видові особливості.

Вимоги до культури усного спілкування. Огляд загальних вимог до культури усного спілкування, таких як чіткість, зрозумілість, логічність, належна артикуляція, гучність, швидкість мовлення тощо. Пояснення важливості дотримання цих вимог в різних соціальних і культурних контекстах. Жанрово-видові особливості усного спілкування. Визначення основних жанрів усного спілкування, таких як діалог, монолог, презентація, дискусія тощо. Розгляд особливостей кожного жанру, включаючи структуру, мовні засоби, типи аргументації, використання невербальних засобів тощо.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності перекладача.

Комунікативна виразність в перекладацькій діяльності. Огляд поняття комунікативної виразності в контексті перекладацької діяльності. Визначення важливості комунікативної виразності для точного та ефективного перекладу. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності. Представлення різних мовних засобів, які можуть бути використані для підсилення комунікативної виразності, таких як лексика, граматики, стилістика, мовні фігури, риторичні засоби тощо. Розгляд конкретних прикладів та вправ на застосування цих засобів у перекладі.

Тема 4. Культура мовлення без меж і кордонів. Мовленнєвий етикет як основа міжособистісної взаємодії.

Культурні особливості мовленнєвого етикету. Огляд поняття мовленнєвого етикету і його важливості для міжособистісної взаємодії. Розгляд різних культурних варіацій мовленнєвого етикету в англomовному, німецькомовному та українськомовному соціумах. Стандарти мовленнєвого етикету. Представлення основних стандартів мовленнєвого етикету, таких як ввічливість,

ввічливість, культурна чутливість тощо. Обговорення прикладів правильного та неправильного використання мовленнєвого етикету.

Міжкультурна комунікація і мовленнєвий етикет. Розгляд викликів та можливостей міжкультурної комунікації в контексті мовленнєвого етикету. Вивчення різних культурних норм та звичаїв, що впливають на мовленнєвий етикет.

Тема 5. Основні форми колективного спілкування. Культура ведення фахових засідань, конференцій, дискусій, дебатів тощо.

Огляд основних форм колективного спілкування. Основних форми колективного спілкування, включаючи фахові засідання, конференції, дискусії, дебати тощо. Розгляд особливостей та вимог кожної форми спілкування. Підготовка до фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів. Розгляд процесу підготовки до фахових заходів, включаючи планування, підбір матеріалів, дослідження теми, структурування виступу тощо. Обговорення важливості комунікативних навичок та ефективного ведення заходів. Культура ведення фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів. Аналіз основних елементів культури мовлення під час фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів, таких як структура виступу, вживання мови, використання жестів та міміки, слухання тощо. Вивчення норм та звичаїв культури мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах.

Змістовий модуль 3.

Тема 6. Особливості культури писемного мовлення. Найтипівіші помилки.

Особливості культури писемного мовлення. Обговорення різних аспектів культури писемного мовлення, включаючи формальність, точність, структурування тексту, використання відповідної мовної реєстрації тощо. Порівняння особливостей культури писемного мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах. Найтипівіші помилки у письмовому мовленні. Аналіз та обговорення найпоширеніших помилок у письмовому мовленні, таких як граматичні помилки, неправильне вживання лексики, недостатня структурування тексту тощо.

Виділення ключових аспектів, на які слід звертати особливу увагу під час письма.

Правила та стратегії для уникнення помилок. Представлення правил та стратегій, які допоможуть студентам уникнути поширених помилок у письмі.

Тема 7. Культура наукового мовлення як основа ефективності пошукової діяльності.

Основні принципи наукового мовлення. Огляд основних характеристик наукового мовлення, таких як точність, чіткість, логічність, обґрунтованість. Порівняння особливостей наукового мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах. Культура написання наукових текстів. Обговорення вимог до структури та оформлення наукових текстів, включаючи вступ, методологію, результати, висновки, список використаних джерел. Вказівки щодо ясного формулювання думок та уникнення неоднозначностей. Використання мовних засобів у науковому мовленні. Аналіз та обговорення мовних засобів, які сприяють науковій точності та чіткості, таких як терміни, визначення, конкретні приклади тощо.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах»

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	ІРС	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1.</i>						

Тема 1. Мова і мовлення. Культура мовлення та її основні комунікативні ознаки.	2	2	8			Опитування, практичні завдання, письмова робота
Тема 2. Культура усного спілкування: загальні вимоги та жанрово-видові особливості.	2	2	8			
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності перекладача.	2	2	8			Опитування, практичні завдання
Тема 4. Культура мовлення без меж і кордонів. Мовленнєвий етикет як основа міжособистісної взаємодії.	2	2	8			
Тема 5. Основні форми колективного спілкування. Культура ведення фахових засідань, конференцій, дискусій, дебатів тощо.	2	2	8			
Змістовий модуль 3.						
Тема 6. Особливості культури писемного мовлення. Найтиповіші помилки.	2	2	8			Опитування, практичні завдання, письмова робота
Тема 7. Культура наукового мовлення як основа ефективності пошукової діяльності.	2	2	8			
Разом	14	14	56	2	4	

5. Тематика лекційних занять

Лекція 1. Мова і мовлення. Культура мовлення та її основні комунікативні ознаки.

Пояснення термінів «мова» і «мовлення». Визначення культури мовлення та її важливості в сучасному суспільстві. Комунікативні ознаки культури мовлення. Пояснення основних комунікативних ознак культури мовлення, таких як ввічливість, належна артикуляція, дотримання норм граматики та правопису, належна інтонація тощо.

Лекція 2. Культура усного спілкування: загальні вимоги та жанрово-видові особливості.

Вимоги до культури усного спілкування. Огляд загальних вимог до культури усного спілкування, таких як чіткість, зрозумілість, логічність, належна артикуляція, гучність, швидкість мовлення тощо. Пояснення важливості дотримання цих вимог в різних соціальних і культурних контекстах.

Лекція 3. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності перекладача.

Комунікативна виразність в перекладацькій діяльності. Огляд поняття комунікативної виразності в контексті перекладацької діяльності. Визначення важливості комунікативної виразності для точного та ефективного перекладу. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності.

Лекція 4. Культура мовлення без меж і кордонів. Мовленнєвий етикет як основа міжособистісної взаємодії.

Культурні особливості мовленнєвого етикету. Огляд поняття мовленнєвого етикету і його важливості для міжособистісної взаємодії. Розгляд різних культурних варіацій мовленнєвого етикету в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах. Стандарти мовленнєвого етикету.

Міжкультурна комунікація і мовленнєвий етикет.

Лекція 5. Основні форми колективного спілкування. Культура ведення фахових засідань, конференцій, дискусій, дебатів тощо.

Огляд основних форм колективного спілкування. Основних форми колективного спілкування, включаючи фахові засідання, конференції, дискусії, дебати тощо. Розгляд особливостей та вимог кожної форми спілкування. Підготовка до фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів. Обговорення важливості комунікативних навичок та ефективного ведення заходів. Культура ведення фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів.

Лекція 6. Особливості культури писемного мовлення. Найтипівіші помилки.

Особливості культури писемного мовлення. Обговорення різних аспектів культури писемного мовлення, включаючи формальність, точність, структурування тексту, використання відповідної мовної реєстрації тощо. Найтипівіші помилки у писемному мовленні.

Виділення ключових аспектів, на які слід звертати особливу увагу під час письма.

Правила та стратегії для уникнення помилок.

Лекція 7. Культура наукового мовлення як основа ефективності пошукової діяльності.

Основні принципи наукового мовлення. Огляд основних характеристик наукового мовлення, таких як точність, чіткість, логічність, обґрунтованість. Порівняння особливостей наукового мовлення в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах. Культура написання наукових текстів.

6. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1. Мова і мовлення. Культура мовлення та її основні комунікативні ознаки.

Пояснення термінів «мова» і «мовлення». Визначення культури мовлення та її важливості в сучасному суспільстві. Комунікативні ознаки культури мовлення. Пояснення основних комунікативних ознак культури мовлення, таких як ввічливість, належна артикуляція, дотримання норм граматики та правопису, належна інтонація тощо. Порівняння комунікативних ознак культури мовлення в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах. Вплив культури мовлення на міжкультурну комунікацію. Розгляд важливості культури мовлення в міжкультурному спілкуванні.

Виявлення різниці у комунікативних нормах і стилістиці мовлення в різних культурах.

Практичне заняття 2. Культура усного спілкування: загальні вимоги та жанрово-видові особливості.

Вимоги до культури усного спілкування. Огляд загальних вимог до культури усного спілкування, таких як чіткість, зрозумілість, логічність, належна артикуляція, гучність, швидкість мовлення тощо. Пояснення важливості дотримання цих вимог в різних соціальних і культурних контекстах. Жанрово-видові особливості усного спілкування. Визначення основних жанрів усного спілкування, таких як діалог, монолог, презентація, дискусія тощо. Розгляд особливостей кожного жанру, включаючи структуру, мовні засоби, типи аргументації, використання невербальних засобів тощо.

Практичне заняття 3. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності перекладача.

Комунікативна виразність в перекладацькій діяльності. Огляд поняття комунікативної виразності в контексті перекладацької діяльності. Визначення важливості комунікативної виразності для точного та ефективного перекладу. Мовні засоби підсилення комунікативної виразності. Представлення різних мовних засобів, які можуть бути використані для підсилення комунікативної виразності, таких як лексика, граматики, стилістика, мовні фігури, риторичні засоби тощо. Розгляд конкретних прикладів та вправ на застосування цих засобів у перекладі.

Практичне заняття 4. Культура мовлення без меж і кордонів. Мовленнєвий етикет як основа міжособистісної взаємодії.

Культурні особливості мовленнєвого етикету. Огляд поняття мовленнєвого етикету і його важливості для міжособистісної взаємодії. Розгляд різних культурних варіацій мовленнєвого етикету в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах. Стандарти мовленнєвого етикету. Представлення основних стандартів мовленнєвого етикету, таких як ввічливість, ввічливість, культурна чутливість тощо. Обговорення прикладів правильного та неправильного використання мовленнєвого етикету.

Міжкультурна комунікація і мовленнєвий етикет. Розгляд викликів та можливостей міжкультурної комунікації в контексті мовленнєвого етикету. Вивчення різних культурних норм та звичаїв, що впливають на мовленнєвий етикет.

Практичне заняття 5. Основні форми колективного спілкування. Культура ведення фахових засідань, конференцій, дискусій, дебатів тощо.

Огляд основних форм колективного спілкування. Основних форми колективного спілкування, включаючи фахові засідання, конференції, дискусії, дебати тощо. Розгляд особливостей та вимог кожної форми спілкування. Підготовка до фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів. Розгляд процесу підготовки до фахових заходів, включаючи планування, підбір матеріалів, дослідження теми, структурування виступу тощо. Обговорення важливості комунікативних навичок та ефективного ведення заходів. Культура ведення фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів. Аналіз основних елементів культури мовлення під час фахових засідань, конференцій, дискусій та дебатів, таких як структура виступу, вживання мови, використання жестів та міміки, слухання тощо. Вивчення норм та звичаїв культури мовлення в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах.

Практичне заняття 6. Особливості культури писемного мовлення. Найтипівіші помилки.

Особливості культури писемного мовлення. Обговорення різних аспектів культури писемного мовлення, включаючи формальність, точність, структурування тексту, використання відповідної мовної реєстрації тощо. Порівняння особливостей культури писемного мовлення в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах. Найтипівіші помилки у письмовому мовленні. Аналіз та обговорення найпоширеніших помилок у письмовому мовленні, таких як граматичні помилки, неправильне вживання лексики, недостатня структурування тексту тощо. Виділення ключових аспектів, на які слід звертати особливу увагу під час письма. Правила та стратегії для уникнення помилок. Представлення правил та стратегій, які допоможуть студентам уникнути поширених помилок у письмі.

Практичне заняття 7. Культура наукового мовлення як основа ефективності пошукової діяльності.

Основні принципи наукового мовлення. Огляд основних характеристик наукового мовлення, таких як точність, чіткість, логічність, обґрунтованість. Порівняння особливостей наукового мовлення в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах. Культура написання наукових текстів. Обговорення вимог до структури та оформлення наукових текстів, включаючи вступ, методологію, результати, висновки, список використаних джерел. Вказівки щодо ясного формулювання думок та уникнення неоднозначностей. Використання мовних засобів у науковому мовленні. Аналіз та обговорення мовних засобів, які сприяють науковій точності та чіткості, таких як терміни, визначення, конкретні приклади тощо.

7. Комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ з дисципліни «Культура мовлення в англійському, німецькомовному та українськомовному соціумах» має форму навчальних ситуаційних ситуацій, які охоплюють всі теми. Метою виконання КПЗ є продемонструвати вміння вести належний пошук, здатність критично оцінити та інтерпретувати складні моделі поведінки людей в організаційних умовах, а також переконливо довести свої аргументи до слухача (читача). Виконується КПЗ згідно з вимогами і правилами, доведеними до студентів заздалегідь і є одним із обов'язкових складових залікового кредиту. КПЗ видається студенту перші два тижні навчання та виконується упродовж семестру відповідно до встановленого графіку, дотримання якого є необхідною передумовою допуску до здачі модулів. КПЗ оцінюється за 100-бальною шкалою.

Для КПЗ студентам пропонується наступна орієнтовна тематика повідомлень, рефератів, доповідей, есе.

1. Вплив мовленнєвого етикету на міжособистісні відносини.
2. Роль німецької мови у світовому бізнес-спілкуванні.
3. Англійська мова в глобалізованому світі: переваги та виклики.
4. Культурні аспекти української мови та її відображення в сучасному соціумах.
5. Інтернаціоналізація німецької мови: тренди та наслідки.
6. Розвиток бізнес-комунікацій в українському соціумах: мовні та культурні виклики.
7. Актуальність та вплив інтернет-мовленнєвих патернів на мовну культуру.
8. Важливість мовного виховання у формуванні мовленнєвої культури.
9. Англійська мова як мова науки та технологій: нові парадигми спілкування.
10. Тенденції мовленнєвого розвитку в міжнародних організаціях (ООН, ЄС).
11. Соціокультурні аспекти мовленнєвого розвитку в німецькому соціумах.
12. Інтерактивні форми вивчення англійської мови в сучасних умовах.
13. Вплив глобалізації на розвиток української мовної культури.
14. Особливості комунікації в українськомовних та іншомовних робочих колективах.
15. Інновації в методиках вивчення німецької мови: від традиційних до сучасних.
16. Використання англійської мови у сучасних мас-медіа: виклики та перспективи.
17. Мовленнєва культура в аспекті міжкультурної комунікації.
18. Етнічні варіації української мови та їх вплив на спілкування.
19. Нові тренди у вивченні німецької мови в українських вишах.
20. Виклики та переваги мовленнєвого виховання в сучасному інформаційному суспільстві.

8. Самостійна робота студентів

Самостійна та індивідуальна робота студентів – важлива складова ефективної підготовки фахівців будь-якого освітньо-кваліфікаційного рівня та будь-якої спеціальності. Оскільки інтереси студентів концентруються навколо їхньої майбутньої професії, то зміст і характер

самостійної позааудиторної роботи узгоджується з найбільш глибокими й значущими мотивами їхньої діяльності, пов'язаними з спеціальністю.

Для самостійного опрацювання студентами пропонується низка завдань, які потрібно виконати у рекомендованій послідовності після уважного опрацювання матеріалу, передбаченого для аудиторної роботи. Основою для ознайомлення є літературні джерела, наведені у переліку. При наявності незрозумілих питань студентам рекомендується звертатися за консультаціями до викладача з метою отримання необхідних роз'яснень щодо організації самостійної роботи та можливого розширення списку літературних джерел.

1. Мовна толерантність людини.
2. Вплив культури мовлення на стан економічного та політичного розвитку країни.
3. Культура мови і духовність народу.
4. Культура мови і національна самосвідомість.
5. Культура мови без меж і кордонів.
6. Етика спілкування наших предків.
7. Імідж як чинник культури мовлення.
8. Співвідношення змісту мовлення і мовних засобів культури мови.
9. Культура досконалого фахового мовлення.
10. Ефективність мовних засобів для культури мови.
11. Культура мови у різних моделях спілкування.
12. Культура спілкування людини як діяльність спілкування.
13. Інтерактивний аспект спілкування через окремі компоненти спілкування.
14. Фаховий переклад як форма мовленнєвої комунікації.
15. Писемне мовлення людини. Культура ведення письмового перекладу.
16. Основні мовні помилки.
17. Колективне спілкування. Різновиди. Особливості ведення.
18. Культура наукового мовлення.
19. Позавізуальне спілкування: види, особливості культури мовлення.
20. Мовна культура і мовленнєвий етикет.

9. Організація і проведення тренінгу

Тренінг (англ. training) – це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train – виховувати, навчати) – комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування – система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць.

Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. Різномовна політика вияв національної політики взагалі : історія і сучасні проблеми.
2. Володіння мовними нормами – запорука дотримання культури мовлення.

3. Правильне наголошення слів і культура мови.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Культура мовлення в англомовному, німецькомовному та українськомовному соціумах» здійснюється за 100-бальною шкалою шляхом проведення кредитно-модульних контрольних заходів, які включають:

- поточний контроль,
- підсумковий модульний контроль,
- контроль самостійної роботи студентів,
- підсумкова оцінка за КПЗ

Семестровий контроль у формі **екзамену** (3 семестр) передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньозважена з оцінок по залікових модулях.

Екзамен

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Іспит	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів = 30 балів) 2. Письмова робота = 50 балів 3. Індивідуальні презентації = 20 балів	1. Написання та захист КПЗ = 60 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів 3. Самостійна робота = 20 балів	1. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали) – макс. 40 балів 2. Усна відповідь (3 питання) = 60 балів	

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)

75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно, з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Ноутбук	1-7
2.	Мультимедійний проектор Epson EB-505	1-7
3.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-7

Рекомендована література

1. Tsaryk Olga, Rybina Nataliia. (2021). The peculiarities of educational communication under the distance learning mode. *Humanitarian studies: history and pedagogy*, (1), 88-97.
2. Tsaryk O., Panychok T., & Maksymchuk Z. (2023). Peculiarities of speech culture in business communication. *Mountain School of Ukrainian Carpaty*, (28), 36-40. <https://doi.org/10.15330/msuc.2023.28.36-40/>
3. Андерсон К. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів / Кріс Андерсон / пер. з англ. Олександра Асташова. 4-те вид. К : Наш формат, 2019. 256 с. <https://coollib.com/b/484614-kris-anderson-uspishni-vistupi-na-ted/readp>
4. Баган М. П. Англізація сучасного українськомовного комунікативного простору: причини, основні вияви та наслідки. *Українська мова*. 2020. № 1 (73). С. 38–53.
5. Бас-Кононенко О В. Вимовні норми як мірило милозвучності української мови (на матеріалі орфоепічних словників). *Українська мова*. 2019. № 1 (69). С. 103–114.
6. Васецька О. І. Уваги до проблеми авторських термінів. *Українська мова*. 2019. № 4 (68). С. 105–111.
7. Горголюк Н. Г. Синтаксис у контексті академічної лінгвоукраїністики. *Українська мова*. 2019. № 1 (69). С. 55–70.
8. Денізджі, О. М., Сокол, М., & Царик, О. (2023). Комунікативна культура в умовах цифровізації та медіатизації. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Філологія*, (2), 25-33. <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2023.2.4>.
9. Державна мова – мова професійного спілкування [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.studopedia.info/>.
10. Єрмоленко С. Я. З історії української стилістики: від стилістики мовних засобів до інтегративної стилістики. *Українська мова*. 2019. № 1 (69). С. 3–17.
11. Кислюк Л. П. Узуальне й оказіональне словотворення в різностильовій мовній практиці. *Українська мова*. 2020. № 2 (74). С. 31–44.
12. Кісс Н. С. Мовне питання в політичній риторичі України (на матеріалі президентських виборів 2019 року). *Українська мова*. 2020. № 41 (73). С. 98–111.
13. Коць Т. А. Поняттєва парадигма публіцистичного стилю в академічному проєкті «Українська стилістика: енциклопедія». *Українська мова*. 2020. № 1 (73). С. 13–26.
14. Кузнецова Г. П., Карась О. Д. Теоретичні основи мовленнєвої культури в дослідженнях вітчизняних учених. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць*. 2020. Випуск 74. С. 59–65.
15. Культура писемного ділового мовлення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.linguistika.com.ua>.
16. Лекції з дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах» для студентів ОКР «бакалавр» / Укл. Ольга Царик,– Тернопіль, ЗУНУ, 2023. – 110 с.
17. Методичні вказівки та рекомендації з дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах» для самостійної роботи студентів ОКР «бакалавр» / Укл. Ольга Царик,– Тернопіль, ЗУНУ, 2023. – 71 с.
18. Методичні рекомендації для проведення практичних занять з дисципліни «Культура мовлення в англomовному, німецькомовному та україномовному соціумах» для студентів ОКР «бакалавр» / Укл. Ольга Царик,– Тернопіль, ЗУНУ, 2022. – 16 с.
19. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий Дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.

20. Попович А. Особливості використання стилістично мовних, стилістично-мовленнєвих і стилістично-комунікативних вправ у закладах вищої освіти. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 5 (146). С. 12–16.
21. Терещенко В. М. Панченков А. О. *Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб.* Харків: Соняшник, 2019. 256 с.
22. Царик О. М. *Комунікативна компетентність як основа успішної реалізації міжнародних проєктів. Гірська школа Українських Карпат*. 2022. № 26. С. 41-45.
23. Царик О. *Формування культури писемного мовлення особистості в системі вітчизняної шкільної освіти першої половини ХХ ст.: моногр.* [за наук. ред. докт. пед. наук, проф. Анатолія Вихруща]. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 426 с.
24. Царик О. *Формування культури писемного мовлення особистості в системі вітчизняної шкільної освіти другої половини ХХ ст.: моногр.* [за наук. ред. докт. пед. наук, проф. Анатолія Вихруща]. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 408 с.
25. Ющук І. П. *Практичний довідник з українського правопису*. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. 128 с.

Інформаційні ресурси

2. Державна мова – мова професійного спілкування [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.studopedia.info/>.
3. Культура писемного ділового мовлення [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.linguistika.com.ua>.
4. Луковенко Т. Явище паронімії в українській мові [Електронний ресурс]/Т.Луковенко. –Режим доступу: [http:// ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/15353/1/27-123-126.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/15353/1/27-123-126.pdf).
5. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Українська медична термінологія в професійному спілкуванні. Лексико-стилістичні норми. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовної культури [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://intranet.tdmu.edu.ua/>.
6. Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/?nav=8>.
7. ТуровськаЛ.В. Термінологія і мова спеціального призначення: зони перетину [Електронний ресурс] / Л.В.Туровська. –Режим доступу: <http://term.in.org/goods/15-1-1-1/category/id110/>

